

Sygn. akt V U 589/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Krzysztof Głowczyński

Protokolant: star. sekr. sądowy Magdalena Teteruk

po rozpoznaniu w dniu 1 marca 2016 r. w Legnicy

sprawy z wniosku A. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o emeryturę

na skutek odwołania A. S.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 20 maja 2015 roku

znak (...)

**zmienia decyzję Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. z dnia 20 maja 2015 roku, znak (...)
w ten sposób, że przyznaje wnioskodawcy A. S. prawo do emerytury od dnia 01 kwietnia 2015 roku.**

Sygn. akt VU 589/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 25 marca 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. odmówił wnioskodawcy A. S. prawa do wcześniejszej emerytury z tytułu pracy w warunkach szczególnych. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, że do 01 stycznia 1999 r. ubezpieczony nie udowodnił wymaganych 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach.

Po rozpatrzeniu wniosku z dnia 11 marca 2015 r. oraz złożonych w dniu 24 kwietnia 2015 r. dokumentów organ rentowy decyzją z dnia 20 maja 2015 r. ponownie odmówił ubezpieczonemu prawa do emerytury ze względu na udokumentowanie 9 lat, 2 miesięcy i 25 dni okresów wykonywania pracy w szczególnych warunkach, wobec wymaganych 15 lat. Jednocześnie, organ rentowy nie uznał za wykonywaną w szczególnych warunkach pracy ubezpieczonego w czasie od 02 czerwca 1986 r. do 31 stycznia 1998 r. w Przedsiębiorstwie (...) w L., udokumentowanego świadectwem wykonywania pracy w szczególnych warunkach z dnia 29 kwietnia 1998 r., ponieważ charakter pracy nie został określony w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. oraz nie określono stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia właściwego ministra, ponadto dołączona do wniosku dokumentacja źródłowa nie pozwala na stwierdzenie, że praca wykonywana była w kanałach remontowych.

W odwołaniu od decyzji z dnia 20 marca 2015 r. wnioskodawca A. S. zarzucając naruszenie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. ustawy emerytalnej oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie

wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wniosł o jej zmianę poprzez przyznanie prawa do emerytury. W uzasadnieniu wskazał, że pracę w szczególnych warunkach wykonywał w Przedsiębiorstwie (...) w L., gdzie wykonywał pracę polegającą na naprawie taboru specjalistycznego do transportu żywca i mięsa w kanałach remontowych.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. wniosł o jego oddalenie, uzasadniając swoje stanowisko jak w decyzji z dnia 20 maja 2015 r.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

A. S., ur. (...), wiek emerytalny 60 lat osiągnął w dniu (...) posiada na dzień 01 stycznia 1999 r. łącznie ponad 27 lat okresów składowych i nieskładowych, oraz nie jest członkiem otwartego funduszu emerytalnego. Do dnia 01 stycznia 1999 r. udokumentował także w okresach od 01 stycznia 1976 r. do 05 marca 1985 r. i od 02 maja 1985 r. do 21 maja 1986 r., 9 lat, 2 miesiące i 25 dni pracy w szczególnych warunkach.

(nie sporne)

A. S. jest z wykształcenia po ukończeniu(...) szkoły zawodowej mechanikiem pojazdów samochodowych. W maju 1977 r. uzyskał dyplom mistrza w zawodzie mechanik pojazdów samochodowych, zaś w czerwcu 1983 r. ukończył kurs mający na celu przygotowanie do zawodu kierowców wózków spalinowych. Pracę w Przedsiębiorstwie (...) w L. wnioskodawca wykonywał od 02 czerwca 1986 r. W okresie od 02 czerwca 1986 r. wnioskodawca wykonywał pracę mechanika samochodowego. Z dniem 01 maja 1988 r., angażami z dnia 12 maja 1988 r., 24 marca 1989 r., 12 października 1989 r. i 27 lipca 1990 r., przyznano A. S. dodatek za obsługę wózka widłowego typu(...). W angażach z 30 czerwca 1992 r., 31 sierpnia 1992 r., 31 lipca 1993 r., 30 kwietnia 1994 r., 31 sierpnia 1995 r. i 29 lutego 1996 r. pracodawca stwierdził fakt wykonywania przez ubezpieczonego pracy w I kategorii zatrudnienia. Z dniem 01 stycznia 1996 r. powierzono A. S. dodatkowo obowiązki kontrolera technicznego pojazdów samochodowych przed wyjazdem z bazy, zaś z dniem 01 lutego 1998 r. powierzono obowiązki dozorecy.

D o w ó d: dokumenty w aktach osobowych wnioskodawcy.

A. S. pracę wykonywał na bazie transportu jako mechanik samochodowy. Na bazie transportu były 3 kanały remontowe i na tej bazie pracowało 12 – 14 mechaników. Zakłady (...) dysponowały takimi pojazdami jak J., S., Ż. i N., samochody osobowe – F. i P., a także bardzo dużo ciągników rolniczych. W sumie było około 120 pojazdów. Wnioskodawca jako jedyny posiadał umiejętność naprawy autobusu. W czasie zmiany około 6 godzin wykonywał pracę w kanale remontowym. Wózek widłowy typu (...) służył do wyciągania około 90 % podzespołów remontowanych pojazdów. W czasie od 01 stycznia 1986 r. wnioskodawca na zmianę z R. P. co drugi miesiąc był kontrolerem technicznym pojazdów. W tym czasie ich czas pracy był dłuższy o 2 godziny.

D o w ó d: zeznanie świadka R. P., k. 37, e-protokół 00:07:00 – 00:27:00.

W świadectwie wykonywania pracy zaliczonej do I kategorii zatrudnienia z dnia 29 kwietnia 1998 r. stwierdzono fakt wykonywania przez A. S. w Przedsiębiorstwie (...) S.A. stale i w pełnym wymiarze czasu pracy mechanika samochodowego, wymienionej w Dziale XIV poz. 12, pkt 1 zarządzenia Nr 16 Ministra Rolnictwa, Leśnictwa i Gospodarki Żywnościowej z dnia 31 marca 1986 r.

d o w ó d: świadectwo, k. 4.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie zasługiwało na uwzględnienie albowiem w świetle całokształtu zebranego w sprawie materiału ustalenie zaskarżonej decyzji wskazujące na brak wymaganych co najmniej 15 lat wykonywania pracy w szczególnych warunkach nie jest uzasadnione.

Zgodnie z treścią przepisu art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32 wskazanej ustawy, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymaganym w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 65 lat - dla mężczyzn oraz okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art. 27 tj. 25 lat dla mężczyzn. Emerytura, o której mowa, przysługuje pod warunkiem nieprzystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Zgodnie zaś z treścią przepisu art. 32 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych - ubezpieczonym urodzonym przed 1 stycznia 1949 r., będącym pracownikami, o których mowa w ust. 2-3, zatrudnionymi w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze, przysługuje emerytura w wieku niższym niż określony w art. 27 pkt 1. Wiek emerytalny, o którym mowa we wskazanym artykule, rodzaje prac lub stanowisk oraz warunki, na podstawie których osobom zatrudnionym w szczególnych warunkach przysługuje prawo do emerytury, ustala się na podstawie przepisów dotychczasowych, tj. rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze. Zgodnie z § 4 tego rozporządzenia pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący 60 lat dla mężczyzn oraz ma wymagany okres zatrudnienia 25 lat, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Przy czym, zgodnie z § 2 ust. 1 i 2 rozporządzenia okresami pracy uzasadniającymi prawo do świadczeń na zasadach określonych w rozporządzeniu są okresy, w których praca w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze jest wykonywana stale i w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym na danym stanowisku pracy.

Okresy pracy, o których mowa powyżej, stwierdza zakład pracy, na podstawie posiadanej dokumentacji, w świadectwie wykonywania prac w szczególnych warunkach, wystawionym według wzoru stanowiącego załącznik do przepisów wydanych na podstawie § 1 ust. 2 rozporządzenia, lub w świadectwie pracy. Zgodnie z § 22 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno – rentowe i zasad wypłaty tych świadczeń (Dz. U. z 1983 r., Nr 10, poz. 49) okresy zatrudnienia mogą być udowodnione zeznaniami świadków, gdy zainteresowany wykaże, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy.

Przewidziane w § 22 powołanego rozporządzenia ograniczenia dowodowe dotyczą wyłącznie postępowania przed organami rentowymi. W postępowaniu przed sądami pracy i ubezpieczeń społecznych, wnioskodawca może udowadniać okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń lub ich wysokość wszelkimi środkami dowodowymi, przewidzianymi w kodeksie postępowania cywilnego (por. wyrok SN z dnia 02.02.1996 r., II URN 3/95, OSNAP 1996/16/239).

W sprawie bezspornym był fakt iż na dzień 01.01.1999 r. wnioskodawca wykazał wymagane 25 lat okresów składkowych i nieskładkowych, ukończył 60 lat, nie był członkiem OFE.

Sporną kwestią wymagają ustalenia Sądu było natomiast to, czy wnioskodawca posiadał nadto 15 lat pracy w szczególnych warunkach; według ustaleń zaskarżonej decyzji wnioskodawca nie udokumentował żadnego okresu wykonywania pracy w takich warunkach.

W przekonaniu Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, ubezpieczony nie spełnił warunków wskazanych w treści przepisu art. 32 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych ponieważ nie udokumentował 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z przyczyn wskazanych w zaskarżonej decyzji organ rentowy nie uznał wskazanego w niej okresu pracy jako wykonywanego w szczególnych warunkach.

Na wstępie należy wskazać, że A. S. był zatrudniony w Zakładach (...) w L. zgodnie z posiadanym wykształceniem, w charakterze mechanika samochodowego i jest to okoliczność niesporna. W świetle podniesionych w uzasadnieniu

decyzji z dnia 20 maja 2015 r. argumentów, jedyną i bezpośrednią przyczyną odmowy uznania spornego okresu jako pracy w szczególnych warunkach była niezgodność wskazanego w świadectwie z dnia 29 kwietnia 1998 r. charakteru pracy ściśle z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. a także określenie stanowiska pracy zgodnie z wykazem, działem, pozycją i punktem zarządzenia resortowego, jak również dokumentacja źródłowa nie pozwala stwierdzić, że praca wykonywana była w kanałach remontowych.

W tym zakresie należy wskazać, że nazwa zajmowanego przez wnioskodawcę stanowiska nie ma znaczenia w świetle przepisów cytowanego rozporządzenia Rady Ministrów z 07 lutego 1983 r. W rozporządzeniu tym jest bowiem mowa o wykonywaniu prac w szczególnych warunkach, a nie o zatrudnieniu na stanowiskach zaliczanych do szczególnych. W wykazie A stanowiącym załącznik do tego rozporządzenia zawarto wykaz prac w szczególnych warunkach i w poszczególnych działach oraz pozycjach określono rodzaj prac, a nie nazwy stanowisk. Z tego względu należało przede wszystkim rozważyć, jakiego rodzaju prace wnioskodawca wykonywał w spornym okresie, w szczególności czy ubezpieczony wykonywał prace wymienione w stanowiącym załącznik do wskazanego wyżej rozporządzenia wykazie A, Dział XIV, poz. 16, tj. prace wykonywane w kanałach remontowych przy naprawie pojazdów mechanicznych lub szynowych.

W świetle zebranego w sprawie materiału, w okresie od 02 czerwca 1986 r. do 31 stycznia 1998 r. ubezpieczony wykonywał prace polegające na naprawie pojazdów samochodowych i prace te wykonywał przede wszystkim w kanałach remontowych i w ograniczonym zakresie, poza nimi. Należy zauważyć, iż praca mechanika w kanale nigdy nie trwa faktycznie, efektywnie „pełnych” 8 godzin, jednak czasem pracy w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze nie jest czas, w którym praca ta jest efektywnie rzeczywiście wykonywana, lecz czas, w którym pracownik pozostaje w gotowości do świadczenia na rzecz pracodawcy pracy tego rodzaju (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 24 lutego 2015 r., sygn. akt Aua 1366/14, LEX nr 16650039). W realiach rozpoznanej sprawy A. S. we wskazanym wyżej okresie pozostawał w gotowości do świadczenia pracy polegającej na naprawie pojazdów mechanicznych, w kanałach remontowych. Ze swej istoty praca ta wykonywana jest w odpowiednio przystosowanym warsztacie, którego koniecznym elementem są kanały remontowe. Jak wynika z zebranego w sprawie materiału, Zakłady (...) w L. dysponowały trzema takimi kanałami. Posiadając nie tylko formalne przygotowanie zawodowe ale także wieloletnie doświadczenie zawodowe, wnioskodawca wykonywał stale i w pełnym wymiarze czasu pracy prace mechanika samochodowego przy naprawie pojazdów samochodowych, jak wynika z zeznań świadka, wykonywane przede wszystkim w kanale remontowym. Oceny tej nie zmienia ustalony w sprawie fakt, że wnioskodawca obsługiwał wózek widłowy typu (...). Jak wynika bowiem z zeznań świadka, wózek widłowy był używany wyłącznie w celu demontażu/montażu ciężkich podzespołów remontowanych pojazdów mechanicznych. Obsługa wózka widłowego pozostawała zatem w bezpośrednim związku z naprawą pojazdów i ograniczała się do demontażu/montażu podzespołów, przede wszystkim pojazdów ciężarowych. Wykonywanie niektórych czynności poza kanałem remontowym immanentnie związanych z pracami podstawowymi realizowanymi w kanale, nie stoi na przeszkodzie uznaniu, że ubezpieczony stale i w pełnym wymiarze świadczył pracę w warunkach szkodliwych wymienioną w wykazie A dziale XIV poz. 16 stanowiącym załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 07 lutego 1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 09 maja 2014 r., sygn. akt 1936/13; Biul.SAKa2014/4/31-32). Ustalone zatem w sprawie fakty w powiązaniu z powyższymi rozważaniami uzasadniają ocenę, że A. S. we wskazanym wyżej okresie stale i w pełnym wymiarze czasu pracy wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, dział XIV, poz. 16. Powyższe sprawia, że ubezpieczony wykazał wymagane 15 lat okresów wykonywania prac w szczególnych warunkach i tym samym spełnił wszystkie przesłanki określone przepisami art. 184 ustawy emerytalnej, warunkujące prawo do emerytury wcześniejszej.

Mając na uwadze przedstawione okoliczności, Sąd uwzględnił dostatecznie uzasadnione odwołanie i na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżony wyrok i orzekł co do istoty sprawy.